

Pilotní testování adaptačních modelových regionů v českém prostředí

Výzva k podávání žádostí pro regiony č. 1/2024

Pilotní testování probíhá v rámci projektu DeKLARed ADAPTRegions, ATCZ00031

ÚVODNÍ INFORMACE K PILOTNÍMU TESTOVÁNÍ

Dopady probíhající změny klimatu můžeme v posledních letech pozorovat v krajině i sídlech stále častěji. Vlny horka spojené s přehříváním sídel, rostoucí riziko sucha, ale na druhé straně také častější extrémní přívalové srážky následované bleskovými povodněmi nebo extrémními projevy půdní eroze. To jsou jen některé ze situací, na které musíme naše obce a města připravit - adaptovat.

Jednou z hlavních společných výzev projektu DeKLARed ADAPTRegions je proto nalezení efektivního způsobu, jak do systematické realizace adaptačních opatření na změnu klimatu zapojit venkovské regiony, které mají nízkou vlastní kapacitu k přijímání řešení. Inspirativním nástrojem se jeví masivnější aplikace metody participativního adaptačního plánování v rámci tzv. adaptačních modelových regionů, která je již několik let úspěšně implementována v Rakousku. Obce se sdružují do tzv. adaptačních modelových regionů - KLAR! regionů (Klimawandel-Anpassungsmodellregion) a státem podporovaní Adaptační manažeři pomáhají v zapojených obcích plánovat a realizovat různorodé adaptační projekty. V Česku by podobná struktura mohla vzniknout v souběhu a vzájemné komunikaci se strukturou MAS, Regionálních svazků obcí nebo přímo v návaznosti na výkon správy obcí s rozšířenou působností. Pilotně ověřit takové možnosti je cílem projektu DeKLARed ADAPTRegions, který s podporou programu Interreg AT-CZ realizuje Nadace Partnerství ve spolupráci s Energetickou agenturou Vysočiny, Energy Center České Budějovice, RERA a Klimabündnis Dolní a Horní Rakousko.

Úspěšnou přeshraniční výměnu know-how zajistí v projektu zapojení adaptačních manažerů 3 rakouských KLAR! regionů: Mühlviertler Kernland, Mistelbach-Wolkersdorf a Retzerland. V programovém území Jihomoravského kraje, kraje Vysočina a Jihočeského kraje budou vybrány na základě otevřené výzvy 3 adaptační regiony, pro které bude zajištěna pozice vlastního Adaptačního manažera, se kterým se zúčastní programu intenzivní výměny zkušeností (twinning) a pilotního testování metodiky. V rámci přeshraniční spolupráce adaptačních modelových regionů bude probíhat výměna znalostí a zkušeností adaptačních manažerů, vzájemná podpora při plánování, přípravě a realizaci adaptačních opatření, vyhledávání příkladů dobré praxe z obou zapojených regionů, vzájemná setkání a příprava a organizace společných osvětových akcí pro místní veřejnost ad.

Na základě zkušeností projektových partnerů, pilotního testování a přeshraniční výměny bude zformulována metodika pro adaptační modelové regiony a manažery v česko-rakouském příhraničí. Odbornou podporu pilotního testování a dalšího rozvoje budou zajišťovat strategičtí partneři projektu Klima-und Energiefonds a Ministerstvo životního prostředí.

POZICE A ÚKOLY ADAPTAČNÍHO MANAŽERA

Rozhodujícím faktorem úspěchu je práce manažera adaptačního modelového regionu. Tento manažer koordinuje agendu adaptace na změnu klimatu v modelovém regionu. Manažer bude zaměstnancem Energy Centre České Budějovice a bude vybranému pilotnímu adaptačnímu modelovému regionu poskytnut min. po dobu 30 měsíců v rozsahu pracovního úvazku 20 hodin týdně. Jeho mzda bude hrazena z prostředků projektu DeKLARed ADAPTRegions, ATCZ00031 a Energy Centre České Budějovice.

Úkolem manažera/ky je zabezpečení úkolů v oblasti plánování, přípravy a realizace adaptačních opatření na území adaptačního modelového regionu. Ve spolupráci s představiteli zapojených obcí (starosta, radní, zastupitelé), místní veřejností a případnou externí odbornou podporou vytvoří **Akční plán adaptačních opatření** pro modelový region. Plán bude následně projednán a schválen danými obcemi. Do plánování a přípravy opatření zapojí adaptační manažer další místní aktéry a zorganizuje několik osvětových akcí. Bude se též podílet na realizaci schváleného Akčního plánu ve spolupráci s obcemi, na přípravě potřebných projektových dokumentací, přípravě žádostí o spolufinancování z dostupných zdrojů, monitoringu a evaluaci realizovaných opatření. Bude též pomáhat při plánování rozpočtu, zdrojů a zajištění kvality akčního plánu v regionu. Bude kontaktním místem pro informace k otázkám adaptace na změnu klimatu pro obce a jejich obyvatele. Součástí jeho činnosti bude také práce s veřejností vedoucí k osvětě a šíření výsledků projektu mezi obyvatelstvem, síťování s dalšími adaptačními modelovými regiony, zástupci obcí a dalších subjektů, a posilování vztahů v rámci adaptačního regionu pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti. Tuto činnost bude vykonávat adaptační manažer na české straně, rakouští partneři (adaptační manažeři) budou sdílet již získané zkušenosti z praxe. Nově všichni společně navrhnu a otestují metodiku přeshraniční spolupráce v rámci tzv. twiningů (dvoustranné intenzivní spolupráce).

Projektoví partneři včetně českých adaptačních manažerů budou ve spolupráci s již fungujícími KLAR! manažery v adaptačních modelových regionech Mühlviertler Kernland, Mistelbach-Wolkersdorf a Retzerland sdílet know-how. Dále budou analyzována a diskutována témata adaptace na změnu klimatu a adaptačních modelových regionů z přeshraničního pohledu.

INFORMACE PRO ŽADATELE

Počet obcí v modelovém adaptačním regionu

Mezi vhodné adaptační modelové regiony patří sousedící obce ve venkovských oblastech, nebo malá města do 10 tis. obyvatel společně s několika okolními obcemi.

Modelový adaptační region musí být tvořen nejméně pěti a nejvíce čtyřiceti obcemi. V odůvodněných případech může být počet obcí vyšší.

Počet obyvatel modelového adaptačního regionu

Region musí zahrnovat území s min. 3 000 a max. 60 000 stálými obyvateli.

Právní subjektivita oprávněných žadatelů

Žádost o zapojení do programu pilotního testování mohou podat obce nebo jejich dobrovolné svazky, další veřejné subjekty v souladu s jejich zaměřením, případně spolky, obecně prospěšné společnosti či

jiné obdobné subjekty (právnícké osoby) s vlastní právní subjektivitou, jejichž členy jsou obce s působností na souvislém území v Jihočeském kraji.

Za region může podat žádost buď jedna obec, která se v něm nachází, nebo sdružení obcí fungující v tomto regionu, případně jiný subjekt oprávněný dle předchozího odstavce výzvy. V případě úspěšného výběru regionu, bude před zahájením spolupráce uzavřena Dohoda o spolupráci mezi Energy Centre České Budějovice a právníckou osobou vybraného žadatele (dobrovolným svazkem obcí, obecně prospěšnou společností, spolkem apod., jehož je žadatel členem), která legitimně reprezentuje aktéry z území vybraného regionu a splňuje výše uvedené požadavky na počet obcí a počet obyvatel v modelovém regionu.

Žadatel (subjekt zpracovávající žádost, např. jedna obec regionu) se tedy může lišit od realizátora (subjekt, se kterým bude uzavřena Dohoda o spolupráci, např. MAS, mikroregion). V případě že se žadatel a realizátor liší, je role žadatele ukončena okamžikem podpisu Dohody o spolupráci.

NÁLEŽITOSTI PODÁNÍ ŽÁDOSTI

Způsob podání žádosti

Žadatel doručí jeden originál žádosti, včetně příloh, buď elektronicky (podepsaný zaručeným elektronickým podpisem oprávněné osoby) na adresu olga@eccb.cz (v předmětu je třeba uvést "ŽÁDOST - Výzva AMR č. 1/2024") nebo v listinné podobě poštou či osobně na adresu sídla Energy Centre České Budějovice, Náměstí Přemysla Otakara II 87/25, 370 01 České Budějovice v obálce s nadepsaným textem "ŽÁDOST - Výzva AMR č. 1/2024" do konce lhůty pro podání žádostí uvedené níže. Pro kontrolu dodržení lhůty je podstatný moment odevzdání zásilky k přepravě.

Lhůta pro podání žádosti

17. 7. 2024, 17:00

Obsah žádosti

Obsahem žádosti je vyplněný dokument **Formulář žádosti (příloha 1 této výzvy)** obsahující požadované informace, zejména informace o právní struktuře subjektu, se kterým má být uzavřena Dohoda o spolupráci (resp. právní struktuře žadatele), dále stručný popis stávající situace regionu, stručný rámcový popis 10 adaptačních opatření, které žadatel zamýšlí v realizační fázi uskutečnit, rámcový odhad jejich nákladů a specifikace podmínek práce.

FÁZE A HARMONOGRAM PILOTNÍHO TESTOVÁNÍ

V případě úspěchu žadatele při výběru pilotního modelového adaptačního regionu bude nejprve s realizátorem uzavřena Dohoda o spolupráci, která vymezuje detailní podmínky realizace programu pilotního testování, včetně závazků realizace alespoň 2 osvětových akcí pro veřejnost a připravenosti podílet se na financování naplánovaných adaptačních opatření.

Fáze plánování

Po podpisu Dohody o spolupráci pilotní adaptační modelový region nejprve vstoupí do **fáze plánování**. V této fázi připraví s podporou Energy Centre České Budějovice, adaptačního manažera a dalších externích odborníků **Akční plán adaptačních opatření pro modelový region** (dále Akční plán), včetně analýzy zranitelnosti regionu (podklady pro analýzu zranitelnosti hradí Energy Centre České Budějovice z projektu DeKLARed ADAPTRegions, ATCZ00031). V rámci fáze plánování proběhnou v regionu minimálně dvě osvětové akce, které místním obyvatelům a stakeholderům představí cíle a činnost adaptačního modelového regionu a zároveň je zapojí do procesu plánování konkrétních adaptačních opatření.

V rámci Akčního plánu bude upřesněno minimálně 10 adaptačních opatření, které bude modelový region realizovat v následující tzv. Realizační fázi na svém území a které byly rámcově popsány v žádosti. V průběhu probíhajícího plánování lze seznam zamýšlených opatření měnit. Opatření budou spadat do těchto tří rámcových kategorií:

1. "zeleno-modrá" opatření zaměřená na práci se zelení a vodou směřující k zachování nebo zlepšení přirozených funkcí ekosystémů, a tím podpoření odolnosti prostředí vůči dopadům změny klimatu.
2. "šedá", stavebně-technická opatření (např. technická opatření v terénu na ochranu před povodněmi, stabilizace svahů nebo technická opatření na budovách omezující přehřívání či zlepšujících hospodaření se srážkovou, šedou či pitnou vodou ad.).
3. "měkká" nebo "chytrá" opatření, zahrnující činnosti, které se zaměřují na zvyšování povědomí a rozšiřování znalostí, vytváření ekonomických pobídek či zlepšování institucionálních rámcových podmínek pro adaptaci na změnu klimatu v regionu.

Fáze plánování bude završena schválením Akčního plánu v kompetentních orgánech regionu (dle právní formy subjektu, se kterým je uzavřena Dohoda o spolupráci).

Finální **Akční plán adaptačních opatření pro modelový region** bude předán Energy Centre České Budějovice ke schválení. Po jeho schválení následuje realizační fáze. Po skončení realizační fáze nastane **fáze evaluace a udržitelnosti**.

Realizační fáze

V rámci realizační fáze se region s pomocí adaptačního manažera zaměří na realizaci opatření definovaných ve schváleném Akčním plánu regionu. Půjde jak o přípravu dokumentace, tak o zajištění spolufinancování z externích zdrojů i samotné realizační práce.

Evaluační fáze

V této fázi je třeba vyhodnotit dosažené výsledky. Ze strany adaptačního manažera bude k dispozici součinnost pro evaluaci procesu pilotního testování, shrnutí získaných zkušeností a doporučení pro další využití modelového přístupu a přípravu závěrečné zprávy projektu DeKLARed ADAPTRegions.

Fáze udržitelnosti

V rámci navazující fáze udržitelnosti bude pracovní místo a kapacity adaptačního manažera zajištěny ještě po dobu minimálně jednoho roku, aby mohly být finálně dokončeny všechny naplánované aktivity z Akčního plánu a připravena jeho aktualizace na následující dvouleté období.

Harmonogram pilotního testování na základě výzvy 1/2024

Zahájení příjmu žádostí: 17. 6. 2024

Ukončení příjmu žádostí: 17. 7. 2024, 17:00

Hodnocení žádostí: 18. 7. -31. 7. 2024

Předpokládaný podpis Dohody o spolupráci: srpen 2024

Fáze plánování - příprava Akčního plánu: 09/2024 – 04/2025

Realizační fáze: 05/2025 – 12/2026

Evaluační fáze: 01/2027 - 02/2027

Udržitelnost: 03/2027 - 02/2028

Závazky regionu, které budou obsahem Dohody o spolupráci

- Spolupráce s projektovými partnery a strategickými partnery ve všech fázích pilotního testování systému adaptačních modelových regionů, včetně procesu evaluace.
- Intenzivní spolupráce s adaptačním manažerem a zajištění zázemí pro jeho činnost.
- Účast alespoň 1 zástupce regionu na interních projektových jednáních k pilotnímu testování s projektovými partnery, adaptačním manažerem atd. (dle potřeby, převážně on-line).
- Účast zástupců regionu na akcích a jednáních k pilotnímu testování s projektovými partnery, adaptačním manažerem a rakouskými kolegy v rámci twinningu (5x on-line setkání, 1x návštěva regionu v Rakousku, poté 1x návštěva partnerského regionu z Rakouska v českém regionu).
- Účast zástupců regionu a podpora projektových partnerů a adaptačního manažera při pořádání akcí pro veřejnost v regionu a v rámci twinningu přeshraniční spolupráce a výměna znalostí a zkušeností s rakouským KLAR! regionem v rámci twinningu.
- Podpora při zajištění osvětové akce (festivalu) pro veřejnost v regionu.
- Podpora osvětových aktivit v regionu k tématu dopadů klimatické změny a adaptace.
- Účast na přípravě Akčního plánu, jeho připomínkování, projednání a schválení.
- Realizace alespoň 2 osvětových opatření ve Fázi plánování (přípravy Akčního plánu).
- Realizace alespoň 10 adaptačních opatření (projednaných a schválených v rámci Akčního plánu) v Realizační fázi pilotního testování.
- Účast alespoň 1 zástupce regionu na akcích k diseminaci výsledků pilotního testování, projednání zkušeností z pilotního testování se strategickými partnery projektu.

FINANCOVÁNÍ

Energy Centre České Budějovice bude objednávat a hradit pro vybraný region **personální a související náklady adaptačního manažera** v rozsahu 20 hodin týdně.

Dále bude Energy Centre České Budějovice hradit **následující služby či akce**:

- Expertní náklady na zpracování Analýzy zranitelnosti pilotního regionu.
- Náklady spojené s přeshraničním twinningovým programem adaptačních modelových regionů – zajištění spolupráce a výměny zkušeností s rakouskými kolegy.
- Setkání v rámci twinningu adaptačních modelových regionů – min. 1x návštěva zástupců vybraného regionu v Rakousku a 1x návštěva kolegů z Rakouska ve vybraném regionu (organizace, autobus, tlumočení, odborný program).
- Zajištění minimálně 5 on-line setkání adaptačních manažerů a zástupců adaptačních modelových regionů (organizace, tlumočení).
- Zajištění podpory při vyhledávání dotačních zdrojů pro realizaci plánovaných adaptačních opatření.
- Náklady na společný přeshraniční festival – osvětová akce ve vybraném regionu pro širokou veřejnost (organizace akce) a účast na dalších přeshraničních festivalech v ostatních regionech.
- Zajištění diseminace výsledků pilotního testování, včetně propagace pilotního regionu.
- Zajištění nákladů spojených s možnou účastí zástupců regionu na dalších aktivitách projektu a Nadace Partnerství (semináře, exkurze, konference apod.).

Region se v Dohodě o spolupráci zaváže, že v průběhu realizace pilotního testování (09/2024 - 12/2026) vynaloží na realizaci naplánovaných adaptačních opatření a s nimi souvisejících prací a služeb částku ve výši alespoň **25 % celkových nákladů projektu**. (Orientační hodnota tohoto podílu činí zhruba 400.000 Kč). Přesná výše minimální částky bude uvedena a odsouhlasena v Dohodě o spolupráci. Za vynaložené prostředky je považován nejen vlastní finanční vklad subjektu, se kterým byla uzavřena Dohoda o spolupráci, ale také veškeré prostředky jím získané z externích zdrojů bez ohledu na poskytovatele (např. z dotací, nadačních příspěvků, sponzorských darů apod.) Formou vykazání bude přehledová tabulka vynaložených nákladů na straně spolupracujícího subjektu doplněná čestným prohlášením zodpovědné osoby.

PUBLICITA

- Vybraný uchazeč zveřejní informaci o pilotním testování adaptačního modelového regionu minimálně na své internetové stránce, včetně informací o podpoře činnosti adaptačního manažera a činnosti adaptačního modelového regionu z prostředků projektu DeKLARed ADAPTRegions, ATCZ00031 a loga programu Interreg V-A Rakousko-Česko a Energy Centre České Budějovice dle platných pravidel programu.
- Na akcích pilotního testování bude ve spolupráci s Energy Centre České Budějovice zajištěna publicita projektu a programu dle platných pravidel programu.

KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁDOSTÍ

Formální kritéria

- Kontrola úplnosti a formální správnosti - při kontrole úplnosti a formální správnosti se zejména ověřuje, zda byly žadatelem předloženy všechny požadované dokumenty, zda jsou uvedeny všechny požadované údaje a zda předložené dokumenty splňují požadované formální náležitosti.
- Kontrola přijatelnosti - kontrola přijatelnosti navazuje na úspěšně uzavřenou formální kontrolu a ověřuje se při ní věcná správnost a splnění podmínek této výzvy.

Obsahová kritéria

Energy Centre České Budějovice posoudí žádosti podle následujících kritérií:

- Míra a kvalita zapojení místní veřejnosti a dalších klíčových místní aktérů do procesu plánování a realizace adaptačních opatření.
- Způsob využití stávajících struktur a zkušeností na straně žadatele pro úspěšnou realizaci.
- Soulad problémů řešených v regionu s plánovanými opatřeními.
- Přiměřenost odhadovaných nákladů navrhovaných opatření možnostem projektu i regionu.
- Očekávaný dopad plánovaných opatření.
- Plánovaný rozsah osvětových opatření v regionu (množství oslovených obyvatel, způsob oslovení).

Na základě splnění formálních kritérií a posouzení obsahových kritérií bude vybrán nejvhodnější uchazeč.

V Českých Budějovicích dne 17. 6. 2024

.....
Mgr. Ivana Hlinková,
jednatelka Energy Centre České Budějovice

Dotazy k výzvě – kontaktní osoba:

Olga Hintermüllerová, olga@eccb.cz

Přílohy:

1. Formulář žádosti